

Me Too: Ένα κίνημα (και) για τις εργαζόμενες!

Από το μοναχικό «Και εγώ» στο συλλογικό «Και Εμείς»

της Σόνιας Μητραλιά

Πάνω από δυο χρόνια έχουν περάσει από την γέννηση του κινήματος #MeToo που φανέρωσε την τρομακτική έκταση της σεξουαλικής παρενόχλησης στο χώρο εργασίας και της σεξουαλικής βίας λόγω φύλου σε όλο τον κόσμο! Κάθε άλλο από εφήμερο, το κίνημα αυτό δεν παύει κάθε τόσο να μας επιφυλάσσει εκπλήξεις! Ολοζώντανο, όχι μόνο διαρκεί και απλώνεται σε όλες τις ηπείρους, αλλά και εξελίσσεται από εικονικό φαινόμενο στο διαδίκτυο σε ένα πραγματικό πρωτόγνωρο κοινωνικό κίνημα του 21ου αιώνα. Και κυρίως, γίνεται σημαία των εργαζόμενων γυναικών προκαλώντας μάλιστα ιστορικές και νικηφόρες κινητοποιήσεις ενάντια σε δυο γιγάντιες πολυεθνικές του πιο αδίστακτου κεφαλαίου...

Όμως, δυστυχώς στην Ελλάδα οι ίδιες/ίδιοι που έχουν υποστεί κακοποίηση και σεξουαλική βία σπάνια μιλούν, σιωπούν δημόσια! Αλλά ως πότε;

Σκοπός του άρθρου αυτού είναι να κάνει έναν απολογισμό για τις εμπειρίες του κινήματος MeToo μήπως και αποδειχτούν χρήσιμες για να γεννηθεί και στην Ελλάδα κάτι παρόμοιο, ένα κίνημα αναγκαίο περισσότερο από ποτέ!

Αλλά πάρουμε τα πράγματα από την αρχή.

Όταν άνοιξε ο ασκός του Αιόλου...

Όλα άρχισαν τον Οκτώβρη του 2017 στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής με το σκάνδαλο σεξουαλικής παρενόχλησης με πρωταγωνιστή τον μεγάλο παραγωγό ταινιών του Χόλυγουντ Η. Γουάινστιν, και αφού η ηθοποιός Alyssa Milano κυκλοφόρησε στο παγκόσμιο δίκτυο ένα Twitter που το ονόμασε **Me Too**. Η ιδέα ήταν απλή. Ανέβασε ένα μικρό μήνυμα:

“Εάν έχετε κακοποιηθεί σεξουαλικά, γράψτε Me Too ως απάντηση σε αυτό το ‘tweet’”. Δηλαδή, «Και Εγώ», εγώ επίσης.

Μέσα σε μόλις 24 ώρες, 12 εκατομμύρια σε όλο το κόσμο, στη συντριπτική πλειοψηφία γυναίκες, κατάγγειλαν δικά τους περιστατικά σεξουαλικής κακοποίησης από ισχυρούς - αρσενικούς της βιομηχανίας του κινηματογράφου, του χώρου της μόδας, της πολιτικής σκηνής, της εκπαίδευσης, των επιχειρήσεων, των ΜΜΕ, διαφόρων διεθνών οργανισμών, της εκκλησίας ακόμα και από τον άνδρα της διπλανής πόρτας...

Οι υπογράφουσες, μερικές διάσημες, άλλες ανώνυμες, περιγράφανε με λίγα λόγια τα βιώματα τους στην εργασία αλλά επίσης και στην παιδική ηλικία, στην οικογένεια, στο σχολείο, στο δημόσιο χώρο...

Με πρωτόγνωρο τρόπο μέσα από την έκφραση εκατομμυρίων μαρτυριών, το κίνημα **Me Too**, χρησιμοποιώντας τα τεχνολογικά εργαλεία της εποχής, αποκάλυψε μια κρυμμένη, τραγική, μαζικότερη πραγματικότητα σε όλο τον κόσμο. Προκάλεσε σοκ στις κοινωνίες αποκαλύπτοντας το τεράστιο

μέγεθος και την εξάπλωση των σεξουαλικών επιθέσεων και βιαιοπραγιών.

Είναι γεγονός πως το *MeToo* πήρε θεαματική ορατότητα και τράβηξε την προσοχή της δημόσιας γνώμης μόνον όταν πολλές διάσημες σταρ του Χόλυγουντ τόλμησαν να μιλήσουν δημόσια. Όμως, όσα λέγονται ότι το *MeToo* ξεκίνησε από τις διάσημες και αφορά μόνο αυτές είναι ιστορικά λάθος.

Σε αντίθεση με ό,τι μπορεί να νομίζει κανείς, το ***MeToo* δεν γεννήθηκε το 2017**, αλλά προϋπήρχε! Γεννήθηκε πριν από ένδεκα χρόνια στη Νέα Υόρκη με πρωτοβουλία της γεννημένης στο Harlem, στη γνωστή φτωχογειτονιά της Νέας Υόρκης, αφροαμερικανίδας ακτιβίστριας **Tarana Burke**. Έχοντας η ίδια υποστεί σεξουαλική κακοποίηση, η Tarana Burke βρέθηκε σαν κοινωνικός λειτουργός για χρόνια σε επαφή με τους περιθωριοποιημένους ανθρώπους και δραστηριοποιήθηκε στο θέμα της σεξουαλικής κακοποίησης. Το 2006 ίδρυσε την Just Be Inc μια συλλογικότητα που στηρίζει νέες γυναίκες σε θέματα υγείας και ευεξίας. Ένα χρόνο μετά, η TaranaBurke λανσάρει το " «Me Too Movement» ως λαϊκή πρωτοβουλία για την υποστήριξη θυμάτων σεξουαλικής κακοποίησης στις φτωχογειτονιές.

Η Burke ορίζει τον εαυτό της ως «επιζήσασα» μιας σεξουαλικής επίθεσης. Το *MeToo*, μας λέει, δημιουργεί μια διαδικασία αλληλεγγύης μεταξύ εκείνων που «επιβίωσαν» που μπορούν έτσι να ανοίγουν την καρδιά τους, να μιλούν για αυτά που δεν

λέγονται, να ακούει η μια γυναίκα τη άλλη. Αυτό βοηθά να ξεπεραστεί το αίσθημα ενοχής, η θυματοποίηση και η μοναξιά.

Πράγματι, η Tarana Burke πρότεινε το *Me Too* σαν μέσον

απελευθέρωσης για να αποδεχτούν οι ίδιες οι «επιζήσασες» τον εαυτό τους ώστε να ξεπεράσουν το βαθύ ψυχολογικό τραύμα, για να ξυπνήσει η βούληση τους για δράση, για να ενεργήσουν. Το πιστεύω της είναι: «**Ενδυνάμωση μέσω της αλληλοκατανόησης**». Σε ένα βίντεο εξήγησε: «Ξόδεψα πολύ χρόνο στα 20 μου, ψάχνοντας να βρω πώς μπορώ να θεραπευτώ. Μίλησα με φίλους, με την κοινότητά μου, αλλά εκεί που βρήκα πραγματική επικοινωνία ήταν με ανθρώπους που συμπάσχουν. Οι επιζήσαντες είναι οι μόνοι που μπορούν πραγματικά να καταλάβουν τους άλλους «επιζήσαντες».

Το κίνημα του #MeToo έφερε κάτι τελείως καινούργιο στον αγώνα των φεμινιστικών κινημάτων: Μέσω του Διαδικτύου δημιούργησε έναν χώρο παγκόσμιας αυτογνωσίας, κάτι που εμείς οι φεμινίστριες της δεκαετίας του 70 επιτύχαμε δημιουργώντας μικρές ομάδες μεταξύ μας που ονομάστηκαν τότε «ομάδες αυτοσυνείδησης». Αλλά αυτές λειτουργούσαν μόνο σε πολύ μικρή κλίμακα.

Το πρωτόγνωρο κατόρθωμα του **Me Too** συνίσταται στο γεγονός πως απευθύνεται πρωτίστως στις ίδιες /ους που έχουν υποστεί σεξουαλική κακοποίηση. Ταυτόχρονα δημιουργεί μια σπουδαία δυναμική γιατί διαλύοντας το αίσθημα του πόνου, της ντροπής, της μοναξιάς, της απομόνωσης δημιουργεί προϋποθέσεις για να γεννηθεί μια συλλογική φεμινιστική συνείδηση, αυτεπίγνωση και άμεση δράση ενάντια στην σεξιστική βία και στο μισογυνισμό!

Έτσι έσπασε το φράγμα της σιωπής!

Γιατί όμως το κίνημα **MeToo** πήρε έκταση μόνο το φθινόπωρο του 2017 και όχι όταν λανσαρίστηκε από την Tarana Bur

ke το 2007; Μα, επειδή τότε το φεμινιστικό αμερικανικό κίνημα είχε πάρει τα πάνω του καθώς είχε προηγηθεί η μεγάλη «Πορεία των Γυναικών κατά την ενθρόνιση στην προεδρία των ΗΠΑ του σεξιστή Donald Trump που κατεδαφίζει τα δικαιώματα που είχε κερδίσει το φεμινιστικό κίνημα.

Ήταν η μεγαλύτερη διαδήλωση που έγινε ποτέ στην ιστορία των Η.Π.Α. καθώς συσπείρωσε πλήθος κοινωνικών κινημάτων και ενδυνάμωσε αφάνταστα όλο το φεμινιστικό αμερικανικό κίνημα. Τον ίδιο χρόνο συνεχίστηκαν οι φεμινιστικές κινητοποιήσεις με την πρωτόγνωρη μεγάλη διεθνή απεργία των γυναικών στις 8 του Μάρτη του 2017. Ήταν λοιπόν μέσα σε ένα - τέτοιο κλίμα που οι γυναίκες πήραν θάρρος για να πάνε παραπέρα.

Έξαλλου δεν μας κάνει εντύπωση ότι ήσαν οι «επιζήσασες» αστέρες του Χόλιγουντ και πολλές άλλες «ξεχωριστές γυναίκες» που έσπασαν το απόστημα. Αυτές τις «ξεχωριστές γυναίκες» τις κατακρίνουν μερικοί/ες άδικοι και κακόβουλα σαν καριερίστες, υποκρίτριες γυναίκες με φήμη, με

λεφτά, της αυλής της αστής και νεοφιλελεύθερης Hillary Clinton, που χρησιμοποιούν συχνά το *Me Too* για να επιδείξουν το πρόσωπό τους και να παραμείνουν στον αφρό της δημοσιότητας.

Για μας η εξήγηση είναι άλλη. Πιστεύουμε πως αυτές οι «ξεχωριστές» γυναίκες έσπασαν το απόστημα ενός αδύναμου κρίκου. Δουλεύουν στην καρδιά του κτήνους, στην καρδιά ενός χώρου όπου συναναστρέφονται με παντοδύναμα αρσενικά της παγκόσμιας ελίτ της «upper class», όπου η σεξουαλική βία και η παρενόχληση συνηθίζονται! Και υπάρχει και κάτι πολύ χειρότερο! Σε αυτό το χώρο της κοινωνίας της κορυφής των από πάνω, η σεξουαλική παρενόχληση είναι όχι μόνο αποδεκτή, αλλά και αποτελεί “αξία” σχεδόν επιβεβλημένη, ένα “must” που χαίρει απόλυτης ασυλίας. Γιατί; Ακριβώς επειδή συμβολίζει το κύρος και την δύναμη ενός επιτυχημένου και φτασμένου αρσενικού αρπακτικού της εξουσίας που ηδονίζεται έχοντας απόλυτη εξουσία πάνω στο σώμα και την ζωή των “υποτακτικών” του...

Το φράγμα της σιωπής σπάζει, αλλά...

«Ναι», λένε μερικοί /ές, «αλλά οι καταγγελίες περιορίζονται σε καταγγελίες σεξουαλικής βίας ενάντιων κάποιων προσώπων, στοχεύουν μεμονωμένα άτομα και επομένως δεν είναι παρά εξατομικευμένες υποθέσεις”!

“Και το χειρότερο”, λένε, “είναι ότι λειτουργούν πάνω από το νόμο, άρα είναι άκρως επικίνδυνες, μια και μπορούν να οδηγήσουν στην αυτοδικία, στο ρεβανσισμό και στο λιντσάρισμα».

Όμως, το κίνημα *Me Too* γεννήθηκε ακριβώς ενάντια στην υποκριτική σιωπή της κοινωνίας που ανέχεται συστηματικά αυτά τα εγκλήματα καθώς βασικοί θεσμοί της όπως η αστυνομία, τα δικαστήρια, η οικογένεια κλείνουν τα μάτια και σφυρίζουν αδιάφορα... Είναι αλήθεια πως οι φεμινίστριες δεν πρέπει να περιορίσουν τον αγώνα τους μόνο στην καταγγελία μερικών απεχθών αρσενικών αρπακτικών, έστω και αν η καταδίκη τους δεν είναι καθόλου αμελητέα υπόθεση.

Η σεξουαλική παρενόχληση στην εργασία, η βία λόγω φύλου έχει τόσο βαθιές ρίζες στην πατριαρχική κοινωνία και είναι τόσο δεμένη με τις κοινωνικές ανισότητες όλων των ειδών, ώστε να απαιτεί **συλλογική απάντηση** ...ενάντια στην απομόνωση που παράγει η βία λόγω φύλου.

Εξάλλου το κίνημα *Me Too* πυροδότησε από την αρχή εκδηλώσεις συλλογικής αντίστασης και μάλιστα στην αληθινή κοινωνική ζωή. Και αυτό επειδή το ταμπού της υποκριτικής ανοχής δεν σπάζει με τις διαμαρτυρίες στο Διαδίκτυο. Δεν είναι μια απλή εικονική πραγματικότητα, όπως λένε μερικοί/ες, καθώς παράγει δημόσιο κοινωνικό διάλογο, ενθαρρύνει τις καταγγελίες στα δικαστήρια, έχει εκπαιδευτικό ρόλο δηλαδή, φεμινιστικοποιεί.

Και επίσης, όταν στο όνομά του στήνονται διεθνώς ομάδες και δίκτυα «*Me Too*», όταν στην Αμερική φτάνει να επηρεάζει τα συνδικάτα, και ενθαρρύνει καινούργιες μελέτες που εξερευνούν τις μορφές βίας λόγω φύλου οι οποίες εξάλλου σημειώνουν εκρηκτική αύξηση ...

Το κίνημα «*Me Too*» στις εργαζόμενες :

Ιστορικές κινητοποιήσεις στο

McDonald's και στην Google!

Τον περασμένο Σεπτέμβρη στις ΗΠΑ, χιλιάδες κυρίως αφρόαμερικές και λατίνες, πάμφτωχες εργαζόμενες της πολυεθνικής αλυσίδας των φαστφουντάδικων McDonald έκαναν στάση εργασίας και κατέβηκαν σε διαδηλώσεις σε δέκα αμερικανικές

πολιτείες απαιτώντας να σταματήσει η εργοδοσία την υποκριτική σιωπή της και την συστηματική κάλυψη των βίαιων σεξουαλικών επιθέσεων που υφίστανται οι εργαζόμενες από τους προϊσταμένους, τους διαχειριστές αλλά και τους πελάτες των καταστημάτων της!(1)

Επρόκειτο για ένα ιστορικό γεγονός παγκόσμιας εμβέλειας καθώς το κίνημα MeToo χτύπησε τον δεύτερο μεγαλύτερο εργοδότη στον κόσμο, και συνάμα ένα από τα χειρότερα εργασιακά κάτεργα, τα φαστφουναδικά Mac Donald's. Σε αυτά, το 42% των εργαζομένων, κυρίως γυναίκες, αντιμετωπίζουν συστηματική καθημερινή σεξουαλική παρενόχληση στα περισσότερα από ... δεκατέσσερις χιλιάδες καταστήματά τους ανά τον κόσμο, καθώς η σεξιστική βία είναι ένα όπλο που χρησιμοποιεί η εργοδοσία για να υποτάσσει τις εργαζόμενες.

Φυσικά, δεν ήταν τυχαίο ότι τις κινητοποιήσεις στα Mc Donald's στήριξε με όλες τις δυνάμεις του ένα από τα μεγαλύτερα και πιο μαχητικά ανεξάρτητα εργατικά κινήματα των ΗΠΑ, το κίνημα **Fight for 15\$** που αγωνίζεται εδώ και 6-7 χρόνια για την αύξηση στα 15 δολάρια της κατώτατης ωριαίας αμοιβής των εργαζομένων που είναι σήμερα καθηλωμένη στα 7,5 δολάρια. Και δεν είναι επίσης τυχαίο ούτε ότι αυτό το μικτό και πολυεθνικό εργατικό κίνημα αγκάλιασε από την αρχή το κίνημα Me Too, ούτε ότι τα πανό των

διαδηλωτών/τριών υπογράφονταν από κοινού από το *Fight for 15\$* και το *Me Too!*

Σαν να μην έφτανε όμως αυτή η ιστορική κινητοποίηση στα μεγαλύτερα φαστφουντάδικα του κόσμου, **στις αρχές Νοεμβρίου χιλιάδες *hightech* υπάλληλοι της Google, περίπου 20.000, έκαναν απεργία με αφορμή το υποκριτικό χειρισμό εκ μέρους της Google, πολλών περιπτώσεων σεξουαλικών παρενοχλήσεων από ανώτερα στελέχη,** όπως του διαβόητου Andy Rubin του εφευρέτη του τηλεφώνου Android. Η εταιρία όχι μόνο τον κάλυψε, αλλά και τον αντάμειψε όταν εγκατέλειψε την Google, με εφάπαξ “δώρο” 90 εκατομμυρίων δολαρίων,... σαν να μην τρέχει τίποτε!

Με τις εργαζόμενες μπροστά, οι υπάλληλοι έκλεισαν τους χώρους εργασίας της Google και κατέβηκαν στους δρόμους από το Τόκιο και την Καλιφόρνια, μέχρι τη Νέα Υόρκη, το Λονδίνο, το Δουβλίνο, την Ζυρίχη και το Βερολίνο... Και αυτή η απεργία έγραψε ιστορία: Ήταν μία από τις μεγαλύτερες διεθνείς στάσεις εργασίας στη σύγχρονη εργασιακή ιστορία, και χαρακτηρίζεται επιπλέον από πρωτότυπη και πολύ σπάνια ταυτόχρονη παγκόσμια - κινητοποίηση. Ήταν επίσης η μεγαλύτερη κινητοποίηση μισθωτών στην ιστορία της *hightech* βιομηχανίας.

Το συμπέρασμα είναι προφανές: **Το *Me Too* και το κίνημά του δεν είναι φτιαγμένα από τις πλούσιες και διάσημες... για τις πλούσιες και διάσημες. Είναι για τη συντριπτική πλειοψηφία των γυναικών και κυρίως για τις απόκληρες και τις εργαζόμενες,** δηλαδή για εκείνες που βρίσκονται κατά κύριο λόγο στο στόχαστρο όλων των αδικιών και των καταπιέσεων της καπιταλιστικής και πατριαρχικής κοινωνίας. Και όχι μόνον αυτό.

Όπως το δείχνουν περίτρανα τα χειροπιαστά παραδείγματα των ιστορικών -και νικηφόρων- κινητοποιήσεων στα Mc Donald's και στην Google, **το κίνημα *Me Too* πρέπει και μπορεί να γίνει αληθινή ατμομηχανή που ανατρέπει σεξιστικά και αντεργατικά εμπόδια, σπάζει εργοδοτικά φράγματα, ενώνει την εργατική τάξη και τους από κάτω ενώ ταυτόχρονα αναπτύσσει την αλληλεγγύη, την ισότητα και την ταξική τους συνείδηση!**

Το κίνημα « Με Τοο» μας διδάσκει λοιπόν πολλά. Στο χέρι μας να τα αξιοποιήσουμε και να τα κάνουμε πράξη!

Σημειώσεις

1. Βλέπε το βίντεο: <https://www.facebook.com/-Fightfor15/videos/2082587251765741>

Πηγή: contra-xreos.gr